

Na osnovu člana 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva („Sl. novine F BiH“ broj: 64/09) i člana 181. Pravila JU Srednja tehnička školagrafičkih tehnologija, dizajna i multimedije Ilidža, Školski odbor na sjednici održanoj 17. 04. 2013. donosi:

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

I. O P Ć E O D R E D B E

Član 1.

Zaštita od požara obuhvata skup mjera i radnji upravne, organizacijske, stručne, tehničke, obrazovne i propagandne prirode, koje se poduzimaju radi sprječavanja izbijanja i širenja požara, negova otkrivanja, lokalizacije i gašenja požara, te zaštita i spašavanje ljudi, biljnog, i životinjskog svijeta, materijalnih, kulturnih, povijesnih i drugih dobara i okoliša (u daljem tekstu: materijalna dobra) ugroženih požarom.

Član 2.

Radi sprečavanja izbijanja požara, otklanjanja opasnosti od požara, spašavanje zaposlenika i imovine ugroženih požarom, ovim Pravilnikom, u skladu sa zakonskim i tehničkim propisima, uređuju se način ostvarivanja prava i obaveza i utvrđuju druga pitanja na organizovanju, sprovođenju i unapređenju zaštite od požara u JU Srednja tehnička škola grafičkih tehnologija, dizajna i multimedije Ilidža (u daljem tekstu: Škola).

Član 3.

Ovim Pravilnikom se naročito utvrđuje:

- mjere zaštite od požara koje se moraju sprovesti u Školi uz bližu razradu obaveza svakog pojedinog zaposlenika u pogledu kontrola i sprovođenja propisa iz oblasti zaštite od požara i radnih uputstava,
- organizacija zaštite od požara, djelokrug rada i ovlaštenja lica zaduženih za zaštitu od požara,
- način vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja zaštite od požara, te dužnosti i odgovornosti i ovlaštenja zaposlenika koji tu kontrolu neposredno vrše,
- postupak i način upoznavanja zaposlenika prilikom stupanja na rad ili raspoređivanja na druga mjesta, kao i način obučavanja radnika u rukovanju sredstvima i opremom za gašenje požara,
- prostorije, prostori i mjesta na kojima se smije proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorena vatra,
- vrste i količina opreme i sredstava za gašenje požara, raspored opreme i sredstava kao i vrijeme povremenog ispitivanja njihove ispravnosti,
- zadaci i odgovornosti rukovodećih zaposlenika u vezi sa sprovođenjem zaštite od požara,

- odgovornost zaposlenika zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,
- odgovornost zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,
- dužnosti i ponašanje zaposlenika u slučaju izbijanja požara,
- način saradnje zaposlenika zaduženih za zaštitu od požara sa ostalim službama Škole, civilnom zaštitom, inspektorima i ovlaštenim stručnim organizacijama iz oblasti zaštite od požara.

Član 4.

Mjere zaštite od požara propisane ovim Pravilnikom i Planom zaštite od požara, zakaonskim i tehničkim propisima i mjere koje su naložene od strane nadležnih organa dužni su da sprovode svi zaposlenici Škole i druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze ili zadržavaju u objektima, prostorijama i krugu Škole.

Član 5.

Škola je dužna obezbijediti da uporedo sa planovima razvoja Škole planira i unapređuje zaštitu od požara, te da najmanje jednom godišnje razmatra zaštitu od požara.

Član 6.

Za organizovanje i unapređenje zaštite od požara u Školi, za njihovo uspješno funkcionisanje i za kontrolu utvrdjenih propisanih mjera zaštite od požara, odgovorni su svako u svom djelokrugu rada:

- direktor,
- pomoćnik direktora ili voditelj nastavnog procesa,
- rukovaoc nastavnom tehnikom,
- zaposlenici na sljedećim radnim mjestima: portir, noćni čuvar i domar škole

II. MJERE ZAŠTITE OD POŽARA KOJE SE MORAJU SPROVODITI U ŠKOLI I RADNA UPUTSTVA SA OBAVEZAMA SVIH ZAPOSLENIKA U POGLEDU KONTROLE SPROVOĐENJA PROPISA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 7.

Pored Pravilnika o zaštiti od požara, a u skladu sa zakonskim i drugim propisima i prema odredbama ovog Pravilnika, Škola izrađuje i donosi Program mjera i aktivnosti zaštite od požara.

Član 8.

Škola je dužna organizovati stalno vođenje, sređivanje i čuvanje odgovarajuće dokumentacije iz oblasti zaštite od požara (Planovi, Pravilnici, Elaborati, Programi, Uputstva, Izvještaji, Informacije, Zapisnici, Odluke, Rješenja, razne evidencije itd.)

1. Opće mjere

Član 9.

U cilju sprečavanja nastavnika požara i njegovog širenja, kao i u cilju efikasnijeg gašenja nastalnog požara, svi zaposlenici Škole su dužni provoditi, svako u svom djelokrugu rada, sljedeće opće mjere:

- svaki zaposlenik je dužan svoje poslove i radna zadatke obavljati prema tehničkim i drugim uputstvima, izbjegavajući svaku improvizaciju i neprovjerene postupke koji mogu dovesti do požara i druge nezgode;
- obavezno je svakodnevno čišćenje radnog prostora, uklanjanja raznih otpadaka i smeća izvan Škole;
- o svim uočenim kvarovima na opremi, uređajima, i instalacijama treba odmah obavijestiti neposrednog rukovodioca, odnosno direktora;
- zabranjeno je nestručnim licima vršiti bilo kakve intervencije i popravke mašina, uređaja i instalacija;
- niko od zaposlenika ne smije blokirati rad sigurnosnih uređaja i alarminih uređaja,
- zabranjeno je zatvarati otvore za prirodno provjetravanje i prekidati rad ventilacionih uređaja;
- u pojasu od 6 m oko objekta ne smiju se držati bilo kakve zapaljive i vatroopasne materije;
- u radnim prostorijama je zabranjeno držati i gomilati zalihe materijala preko jednodnevno potrebnih količina;
- posude s zapaljivim tečnostima i boce tehničkih gasova smiju se držati i uskladištiti samo u odgovarajućim skladištima;
- svi ključevi od objekata i prostorija, glavnih razvoda električne energije moraju biti označeni sa natpisom (metalnom pločicom), a iste obavezno držati u odgovarajućem i zvanično određenom mjestu;
- u svim objektima i prostorijama je zabranjena upotreba otvorenih električnih grijaalica, rešoa,
- udaljenost uskladištenog materijala od tavanice, izlaza, hidranata, elektrorazvoda i vatrogasnih aparata ne smije biti manji od 8 m, a od zidova 0,5 m;
- kontejneri za smeće moraju biti udaljeni od objekta najmanje 6 m, a isti se moraju redovno prazniti,
- za vrijeme rada, sva izlazna vrata u stubištima i drugim objektima ne smiju biti zaključana,
- zabranjeno je u krugu Škole vršiti spaljivanje otpadaka i loženje otvorene vatre;
- zelene površine u dvorištu moraju se redovno održavati tj. kositi trava da visina trave i rastinje nije veća od 20 cm; Pokošenu travu treba odmah odstranjivati i odlagati na određena mjesta;
- u radni krug Škole nije dozvoljeno unošenje i uživanje alkoholnih pića i drugih opojnih sredstava, niti je dozvoljen ulaz lica pod dejstvom alkohola.

Član 10.

Svi objekti Škole mogu se zagrijavati samo putem sistema centralnog grijanja ili pomoću odgovarajućih termoakumulacionih električnih radijatora. Svaki radnik u svojoj prostoriji, poslije završenog rada i prije napauštanja objekta i prostorije, dužan je isključiti sve električne aparate.

Član 11.

U objektima Škole zabranjeno je korištenje peći na tečno i gasovito gorivo.

2. Građevinske mjere

Član 12.

Kod rekonstrukcije, adaptacije i dogradnje postojećih objekata obavezno je prethodno izraditi odgovarajuću tehničku dokumentaciju, koja mora sadržavati i mjere zaštite od požara, a što se utvrđuje pregledom tehničke dokumentacije od strane ovlaštene stručne organizacije za poslove zaštite od požara.

Član 13.

Zabranjeno je mijenjati projektovanu namjenu objekata i prostorija bez odobrenja nadležnog organa i poduzimanja mjera zaštite od požara.

Član 14.

Požarni putevi moraju neprekidno biti slobodni i prohodni cijelom svojom širinom. Svi prilazni putevi do objekta, kao i unutrašnje komunikacije u objektima (hodnici, stepeništa, vrata itd.) moraju uvijek biti slobodni i prohodni cijelom svojom širinom.

Član 15.

U svim objektima moraju se obezbijediti odgovarajući prilazi do izlaznih vrata, vatrogasnih aparata i glavnih razvodnih baterija električne energije.

Član 16.

Zabranjeno je parkiranje vozila u dvorištu Škole na mjestima koja nisu predviđena za to, a za te svrhe treba koristiti odgovarajuće uređeno parkiralište koje ne smeta prilazu objekta.

3. Elektro-mjere

Član 17.

U objektima i radnim prostorijama Škole dozvoljena je upotreba samo onih električnih uređaja i instalacija koje po svojim tehničkim karakteristikama odgovaraju tehničkim propisima i pogonskim zahtjevima.

Električni uređaji i instalacije moraju biti tako izvedeni i zaštićeni da usljed djelovanja pogonskih uvjeta (vlaga, prašina, zapaljive pare i gasovi, mehanička oštećenja, toplotni i hemijski uticaji itd.), ne bude ugrožena sigurnost ljudi, objekata i predmeta rada.

Član 18.

Obavezno je redovno i u propisanim rokovima (prema tehničkim propisima) vršiti kontrolu ispravnosti i odgovarajuća mjerenja električnih uređaja i instalacija, te preduzimati mjere na otklanjanju uočenih nedostataka.

U ovoj kontroli, mjerenjima i izvršnim opravkama mora se voditi odgovarajuća evidencija. Popravke i druge radove na električnim instalacijama mogu vršiti samo stručna lica.

Član 19.

Poslije završenog rada obavezno se mora isključiti struja na glavnoj sklopki dotičnog objekta ili prostorije, a pod naponom može ostati samo nožna i sigurnosna rasvjeta, odnosno neophodni potrošači.

Član 20.

Razvodne baterije i ormari moraju imati prekidač na glavnom dovodu električne energije. Sva oprema u razvodnim baterijama i ormarima mora biti označena prema jednopolnoj šemi koja se mora nalaziti u ovim razvodima.

Osigurači u razvodima ne smiju se krpati i premoštavati, a bimetali moraju biti podešeni na normalnu struju motora.

Član 21.

U prostorijama ugroženim od požara i eksplozije, te vode i vlage, nulovanje sprovoditi sa posebnim zaštitnim vodom.

Član 22.

U objektima, odnosno prostorijama izgrađeni od drveta (lamperije), zaštitu napona dodira izvesti strujnim zaštitnim sklopkama (ZS) jer iste kontrolišu zaštitu sa aspekta požara.

Član 23.

Zgrade Škole moraju biti obezbijedene sa odgovarajućim klasičnim gromobranskim instalacijama u skladu sa odredbama tehničkih propisa sa gromobranima.

Obavezna je periodična kontrola ispravnosti gromobranskih instalacija i uzemljenja te otklanjanje uočenih nedostataka, u skladu sa tehničkim propisima.

Za gromobranske instalacije mora se voditi i čuvati odgovarajuća tehnička dokumentacija i evidencija.

Član 24.

U slučaju potrebe za korištenjem tehničkih gasova i posuda sa zapaljivim tečnostima, obavezno se pored drugih propisanih mjera primjenjuju i sljedeće mjere zaštite od požara, kao i radna uputstva:

- sa svim materijama mogu rukovati i raditi samo oni zaposlenici koji su za to stručno osposobljeni (posebni kurs) i službeno određeni da to rade;
- kod pristupa u prostoriju gdje se drže ove materije obavezno je prvo izvršiti dobro provjetrivanje istih, pa tek onda upaliti rasvjetu i obavljati poslove;

- zatim je potrebno prekontrolisati stanje boca ili posuda i vidjeti da li iste cure, te po potrebi poduzeti mjere da se curenje sanira (najbolje je boce ili posude iznijeti na slobodan prostor);
- za držažanje većih količina ovih materija obavezno se mora izgraditi odgovarajuće namjensko skladište, efikasno provjetranje;
- kod rada sa ovim materijama zabanjeno je pušenje i korištenje otvorene vatre i žara;
- neispravne plinske boce koje propuštaju plin ne smiju se ni donositi u objekte, s tim da to treba odmah utvrditi kod kupovine boca. Isto tako treba utvrditi da li je boca ispitana na probni tlak i je li istekao rok ispitivnja;
- posude i boce sa navedenim materijama ne smiju se držati u blizii grijućih tijela i ne smiju biti izložene direktnom dejstvu sunčevih zraka;
- zabranjeno je bilo kakvo pretakanje plina iz boca u zatvorenom prostoru;
- uz ove materije zabranjeno je držati bilo kakve druge gorive materije.

4. Rad sa zapaljivi tečnostima i tehničkim gasovima – općenito

Član 25.

Zapaljivim tečnostima i tehnički gasovima mogu da rukuju samo zaposlenici koji imaju odgovarajuću psihofizičku podobnost i koji su za to posebno stručno osposbljeni.

Član 26.

Pri rukovanju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima zaposlenici su dužni da rade pažnjom i da primjenjuju propisane mjere zaštite od požara. Naročito je zabranjeno pri rukovanju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima: pušiti, raditi sa otvorenim plamenom i upotrebljavati alat koji varniči, te rasipati zapaljive tečnosti.

Član 27.

Skladištenje zapaljivih tečnosti i tehničkih gasova smiju se vršiti samo u skladištima koja moraju odgovarati tehničkim propisima za ovu vrstu materijala, uz obavezu provjetranja kako bi se izbjeglo stvaranje zapaljivih smješa sa vazduhom.

5. Obaveza i prave zaposlenika u pogledu - kontrola i spоровdenja propisa iz oblasti zaštite od požara i radnih uputstava

Član 28.

Svaki zaposlenik Škole ima sljedeće obaveze, prava i odgovornosti iz oblasti zaštite od požara:

- dužan je i obavezan da svoje poslove i radne zadatke obavlja stručno i savjesno kako bi se izbjegla svaka opasnost za nastanak i širenje požara i svaka havarija i nezgoda,
- obavezan je da se pridržava svih uputstava, pravila, propisa i mjera zaštite od požara,

- dužan je i ima pravo da prije raspoređivanja na poslove i radne zadatke bude upoznat sa svim požarnim opasnostima, mjerama zaštite od požara, praktičnoj upotrebi opreme i sredstava za gašenje požara, materijalnom i drugom odgovornošću zbog nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara,
- dužan je da usavršava svoja znanja iz oblasti zaštite od požara, te ima pravo da predlaže mjere za poboljšanje i unapređenje sistema zaštite od požara kroz sistem obavezne obuke,
- obavezan je da upozorava svoje radne kolege na propuste iz domena zaštite od požara, te da o tim propustima izvještava neposrednog rukovodioca, odnosno direktora,
- dužan je da neposrednom rukovodiocu, odnosno direktoru odmah prijavi svaki uočeni kvar ili sumnjivu pojavu u procesu rada koja može imati za posljedicu pojavu požara i njegovo širenje,
- obavezan je da vizuelno svakodnevno kontroliše ispravnost opreme, aparata i sredstava za gašenje požara, te da svaki uočeni kvar ili nedostatak odmah prijavi neposrednom rukovodiocu odnosno direktoru,
- dužan je odmah pristupiti gašenju uočenog požara sa svim raspoloživim sredstvima,
- dužan je prije početka rada da provjeri ispravnost sredstava rada, a prije napuštanja radne prostorije preduzme sve propisane mjere da se spriječi nekontrolisano izbijanje požara,
- dužan je raditi duže od radnog vremena u slučajevima kada je neophodno spriječiti izbijanje požara i drugih havarija,
- ima pravo da odbije raditi određene poslove ako ocijeni da prijete neposredna opasnost za njegovo zdravlje i život od požara i eksplozije,
- ima pravo zahtijevati da se u sklopu odvijanja procesa rada na vidno mjesto istaknu odgovarajuća Uputstva z asiguran rad i upozorenje na opasnost od požara i eksplozije,
- ima pravo tražiti dopunsku obuku za rukovanje aparatima, opremom i sredstvima za gašenje požara.
-

III. ORGANIZACIJA ZAŠTITE OD POŽARA, DJELOKRUG RADA I OVLAŠTENJE LICA ZADUŽENIH ZA ZAŠTITU OD POŽARA

Član 29.

Direktor vrši nadzor nad radom lica koja su zadužena za protivpožarnu zaštitu (portir i domar).

Djelokrug rada, prava i dužnosti i odgovornosti rukovodnih zaposlenika su:

- poznavanje organizacije rada Škole, procesa rada i svih mogućih opasnosti od požara i eksplozije, te mjere za otklanjanje tih opasnosti,
- poznavanje, praćenje i primjena u praksi zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite od požara,
- poznavanje i primjena opštih i drugih akata Škole,
- da izučava i analizira požarne opasnosti u svim objektima Škole te predlaže i neposredno poduzima mjere za njihovo otklanjanje,
- po potrebi vrši preglede svih objekata, prostorija, prostora, uređaja i instalacija sa ciljem uočavanja izvora požarnih opasnosti kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara, te vodi evidenciju o tome,

- organizuje i sprovodi obučavanje i upoznavanje radnika sa opasnostima i mjerama zaštite od požara i praktičnoj upotrebi aparata, uređaja i sredstava za gašenje požara,
- posebno se stara o posebnom obrazovanju radnika koji rukuju sa zapaljivim tečnostima i tehničkim plinovima,
- izrađuje i učestvuje u izradi i realizaciji Pravilnika i Plana zaštite od požara, Programa obučavanja radnika, raznih Elaborata, Uputstava i drugih materijala iz oblasti zaštite od požara,
- učestvuje u izradi raznih materijala (odluke, zaključci, naredbe, informacije itd.) te vodi, sređuje i čuva odgovarajuću dokumentaciju iz oblasti zaštite od požara,
- najmanje jednom godišnje, a po potrebi i češće podnosi izvještaj Školskom odboru,
- brine se o bezbjednosti potrebnih sredstava i opreme za gašenje požara, kontroliše ispravnost svih vrsta opreme, instalacija, aparata i sredstava za gašenje požara, te poduzima mjere za održavanje stalne ispravnosti i funkcionalnosti istih,
- učestvuje u izradi bližih Uputstava za siguran rad po osnovu zaštite od požara u pojedinim prostorijama,
- predlaže direktoru i drugim rukovodnim radnicima obustavu rada u pojedinim prostorijama ako prijete neposredna opasnost za izbijanje požara i ugrožavanje života i zdravlja radnika,
- predlaže pokretanje postupka protiv pojedinih radnika zbog nepridržavanja mjera zaštite od požara,
- saraduje sa inspeksijskim organima iz oblasti zaštite od požara i organizuje sprovođenje mjera koji su ovi organi naložili svojim rješenjima,
- saraduje sa stručnim organizacijama iz oblasti zaštite od požara, u cilju unapređenja zaštite od požara,
- radi i druge poslove koji su po prirodi u njegovoj nadležnosti, a u vezi sa zaštitom od požara.

Član 30.

Unutrašnju kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara općenito vrše svi odgovorni organi i zaposlenici iz člana 8. ovog Pravilnika, svako u svom djelokrugu rada, kako je to regulisano ovim Pravilnikom.

Neposrednu unutrašnju kontrolu sprovođenja mjera zaštite od požara vrši svako u svom djelokrugu rada: zaposlenici sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima:

- direktor,
- pomoćnik direktora ili voditelj nastavnog procesa,
- rukovaoc nastavnom tehnikom,
- zaposlenici na radnim mjestima sa posebnim ovlaštenjima i odgovornostima,
- lica zadužena za zaštitu od požara,

Član 31.

Prilikom vršenja unutrašnje kontrole sprovođenja mjera zaštite od požara obavezno se, na licu mjesta, u nađenom stanju, sastavlja službena pismena zabilješka ili odgovarajući zapisnik.

V. POSTUPAK I NAČIN UPOZNAVANJA ZAPOSLENIKA PRILIKOM STUPANJA NA RAD ILI RASPOREĐIVANJA NA DRUGO RADNO MJESTO OPASNOSTIMA OD POŽARA VEZANIM ZA TO RADNO MJESTO, KAO I NAČIN OBUČAVANJA ZAPOSLENIKA U RUKOVANJU SREDSTVIMA I OPREMOM ZA GAŠENJE POŽARA

Član 32.

Škola je dužna obezbijediti da svaki zaposlenik bude upoznat sa opasnostima od požara vezano za poslove i radne zadatke na koje je raspoređen kao i opremom, uređajima i sredstvima za gašenje požara, praktičnom upotrebom aparata i drugih uređaja za gašenje požara, i sa materijalnom i drugom odgovornošću usljed nepridržavanja propisanih mjera zaštite od požara.

Član 33.

Upoznavanje i obuka zaposlenika iz prethodnog člana obavezno se vrši:

- pri zasnivanju radnog odnosa, a prije raspoređivanja zaposlenika na poslove i radne zadatke,
- pri raspoređivanju zaposlenika na druge poslove i radne zadatke, a prije početka rada na tim poslovima,
- kod izmjena uvjeta rada i uvođenja novih poslova na kojima je pojačana opasnost od izbijanja požara,
- kod prijema na praksu i pri stručnoj obuci studenata kada postoji potreba za tim.

Član 34.

Upoznavanje i obuka zaposlenika vrši se:

- organizovanjem odgovarajućih kurseva, seminara i predavanja po posebnom programu obuke,
- izradom stručnih Uputstava za siguran rad za pojedine poslove,
- isticanjem na vidnom mjestu odgovarajućih uputstava, natpisa, plakata i upozorenja.

Član 35.

Škola može angažovati firmu koja je ovlaštena i osposobljena za pružanje usluga protivpožarne zaštite koja će izvršiti obuku svih zaposlenika u skladu sa Zakonom o zaštiti od požara i u skladu sa podzakonskim aktima.

Član 36.

U obuci zaposlenika i provjeri znanja zaposlenika obavezno se vodi odgovarajuća evidencija od strane lica zaduženih za zaštitu od požara.

Svi zaposlenici su dužni pristupiti obuci i provjeri znanja, u suprotnom čine povredu radnih obaveza i dužnosti.

Član 37.

U slučaju potrebe za radom sa zapaljivim tečnostima, zaposlenici koji rukuju zapaljivim tečnostima i tehničkim gasovima moraju biti posebno obučeni i osposobljeni za sigurno obavljanje tih poslova.

Ova obuka i provjera znanja zaposlenika ima se vršiti putem posebno organizovanih kurseva. Obuka iz prethodnog stava obavezno se povjerava ovlaštenoj stručnoj organizaciji.

VI. PROSTORIJE, PROSTORI I MJESTA NA KOJIMA SE NE SMIJE PROIZVODITI, KORISTITI ILI PRENOSITI OTVORENA VATRA

Član 38.

U Školi nije dozvoljeno proizvoditi, koristiti i prenositi otvorenu vatru i užarene premete, kao ni pušiti.

VII. VRSTA I KOLIČINA OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE POŽARA, RASPORED OPREE I SREDSTAVA KAO I VRIJEME POVREMENOG ISPITIVANJA NJIHOVE ISPRAVNOSTI

Član 39.

Svi objekti, prostorije, vanjska skladišta i platoi Škole moraju biti obezbijedeni dovoljnim količinama vode i drugih sredstava za gašenje požara i dovoljnim brojem odgovarajućih uređaja i opreme i aparata za gašenje požara.

Član 40.

Sva predviđena instalaciona oprema, kao i sredstva za gašenje požara mora se uvijek nalaziti u ispravnom i funkcionalnom stanju, smještena i raspoređena na predviđena mjesta propisano označena i obezbijedena od oštećenja, namjenske upotrebe i smrzavanja u zimskom periodu. Kontrolu opreme i sredstava vrši lice zaduženo za zaštitu od požara.

Član 41.

Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti opreme i sredstava za gašenje požara vrši se jednom u 6 mjeseci, a prema uputstvima proizvođača, važećim standardima i tehničkim propisima koji su označeni na opremi.

O ovoj kontroli obavezno se vodi odgovarajuća evidencija od strane lica zaduženih od zaštite od požara.

Član 42.

Kontrola ispravnosti i funkcionalnosti podliježe sljedeća oprema koja je u funkciji zaštite od požara:

- ručni vatrogasni aparati,
- vanjska i unutrašnja hidrantska mreža, sa svojim hidrantima i opremom, ukoliko takva postoji

Ova kontrola obavezno se povjerava stručni organizacijama koje su ovlaštene i osposobljene za vršenje ovih poslova.

Član 43.

Oko svih uređaja i opreme za gašenje požara moraju se uvijek osigurati prilazni putevi i slobodan prostor oko istih, a u zimskom periodu hidranti moraju biti obezbijeđeni od smrzavanja vode u njima.

Član 44.

Rukovodni zaposlenici: direktor, pomoćnik direktora ili voditelj nastavnog procesa, svako u svom djelokrugu rada, imaju sljedeće zadatke, obaveze, prava i odgovornosti iz oblasti zaštite od požara:

- kroz organizovane i rukvođenje procesom rada u svojoj nadležnosti obezbjeđuju primjenu propisanih mjera zaštite od požara u cilju sigurnosti zaposlenika, učenika i imovine od požara, eksplozije i drugih havarija,
- dužni su poduzeti sve neophodne mjere za otklanjanje neposrednih opasnosti od požara i eksplozija, bilo da su ih sami uočili bilo da su na njih upozoreni od drugih zaposlenika,
- organizuju gašenje požara u svojoj organizacionoj jedinici do dolaska vatrogasne jedinice na mjesto požara,
- predlažu obustavljanje rada ili nastave u prostorijama gdje prijeti neposredna opasnost od požara eksplozije, a sami su dužni poduzeti sve mjere da do te opasnosti ne dođe.

IX. ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIKA ŠKOLE ZBOG NEPRIDRŽAVANJA PROPISANIH MJERA ZAŠTITE OD POŽARA

Član 45.

Svaki zaposlenik Škole koji ne poštuje odredbe ovog Pravilnika i njegovih pratećih uputstava, odredbi zakonskih i tehničkih propisa iz oblasti zaštite od požara, te ne sprovodi propisane mjere zaštite od požara, čini težu povredu radnih obaveza i dužnosti, za koju se može izreći odgovarajuća disciplinska mjera, shodno odgovarajućem općem aktu.

Član 46.

Ako zaposlenik u vršenju poslova i radnih zadataka, prouzrokuje materijalnu štetu svojom krivicom, a u vezi sa nepridržavanjem propisanih mjera zaštite od požara, dužan je istu nadoknaditi, kako je to regulisano u odgovarajućem opće aktu.

Član 47.

Kao teža povreda radne obaveze iz oblasti zaštite od požara smatra se, naročito:

- izazivanje požara, namjerno ili iz nehata,
- upotreba otvorene vatre ili pušenje na zabranjenim mjestima, a naročito kod korištenja tečnosti i gasova,
- zloupotreba ili namjenska upotreba vatrogasnih požara i spašavanje lica i imovine ugrožene požarom,
- neprijavlјivanje požara ili nepoduzimanje mjera za gašenje požara i spašavanje lica i imovine ugrožene požarom,
- neprijavlјivanje požara ili nepoduzimanje mjera za gašenje početnih požara,
- ometanje akcije gašenja požara i spašavanje radnika i imovine,
- neisključivanje pogonske energije po završetku rada,
- ostavlјanje neočišćenog radnog mjesta po isteku radnog vremena, što može imati teže posljedice za nastanak i širenje požara,
- zatvaranje ventilacionih otvora i neovlašteno isklјučenje sistema ventilacije,
- neovlašteno blokiranje rada sigurnosnih i alarmnih uređaja,
- zakrčivanje vanjskih i unutrašnjih požarnih i komunikacionih puteva, te prilaza do objekata, varogasnih sprava i opreme i baterija električne energije,
- držanje lako zapaljivih tečnosti i boca tehničkih gasova u radnim prostorijama u količinama većim od dozvoljenih,
- upotreba i držanje lako zapaljivih tečnosti i boca tehničkih gasova na zabranjenim mjestima,
- nabavlјanje periodičnih pregleda ispravnosti i funkcionalnosti sprava, opreme, aparata, uređaja i instalacija koji su u funkciji zaštite od požara,
- nevršenje propisane kontrole sprovođenja propisanih mjera zaštite od požara,
- neobezbjeđivanje objekata i radnih prostorija sa vatrogasnim aparatima i drugom opremom za gašenje požara,
- nepristupanje obuci i provjeri znanja iz oblasti zaštite od požara.

X. DUŽNOSTI I PONAŠANJE ZAPOSLENIKA U SLUČAJU IZBIJANJA POŽARA

Član 48.

Svaki zaposlenik koji primijeti požar, dužan je odmah bez panike pristupiti njegovom gašenju i lokalizovanju istog, ako to može učiniti bez opasnosti za sebe ili druge zaposlenike. Istovremeno treba uzvikom „POŽAR“! uzbuniti ostale zaposlenike u objektu ili prostoriji, koji priskaču u pomoć i gase nastali požar.

Ako prisutni zaposlenici nisu u stanju sami ugaziti požar (potrebna je brza procjena situacije) dužni su izvršiti i dojavu požara neposrednom rukovodiocu, direktoru ili Profesionalnoj vatrogasnoj jedinici Sarajevo, a prema Planu zaštite od požara Škole.

Član 49.

Dojava požara vrši se telefonom, odnosno na drugi najbrži mogući način.

U požaru treba izvjestiti nadležno Ministarstvo unutrašnjih poslova i rukovodioca, odnosno direktora.

Kod dojava požara treba saopštiti: mjesto gdje je izbio požar, šta gori, u kom obimu i da li prijeti neposredna opasnost za život ljudi, imovine i drugih objekata.

Član 50.

Do dolaska pozvane vatrogasne jedinice na mjesto požara, prisutni zaposlenici na čelu sa neposrednim rukovodiocem, odnosno direktorom dužni su organizovati gašenje nastalog požara, posebno trebaju učiniti sljedeće:

- organizovati spasavanje eventualno ugroženih učenika, zaposlenika i imovine,
- organizovati evakuaciju iz ugrozene zone, lako zapaljivih eksplozivnih, otrovnih i vatroopasnih materija od izuzetne vrijednosti, vrijednosnih papira, novca, tehničke i druge dokumentacije, te motornih vozila i opreme,
- obezbijediti isključenje struje u objektu,
- zatvoriti odgovarajuća vrata, prozore, ventilacione i druge otvore da se spriječi širenje požara,
- obezbijediti na licu mjesta prisustvo odgovarajućih stručnih zaposlenika koji mogu biti od koristi u akciji gašenja požara,
- poduzeti i druge mjere zavisno od date situacije.

Član 51.

U slučaju požara van redovnog radnog vremena, dežurno osoblje Škole je dužno pristupiti gašenju nastalog požara i brzo izvršiti dojavu požara na broj 123 PVB Kantona Sarajevo.

Član 52.

Svi zaposlenici su dužni na poziv direktora ili lica koje on ovlasti aktivno se uključiti u akciju gašenja požara i spašavanja imovine i lica, i u toj akciji učestvovati sve dok ista traje.

Član 53.

Kad na mjesto požara stigne pozvana vatrogasna jedinica, njen komandir preuzima rukovođenje akcijom gašenja požara i niko nema pravo da se miješa u njegov rad.

Član 54.

Ostali elementi akcije gašenja požara i spašavanja imovine i lica regulišu se planom zaštite od požara Kantona Sarajevo, odnosno općine Ilidža.

Član 55.

Sva lica koja učestvuju u akciji gašenja požara i spašavanja ljudi i imovine ugrožena požarom i drugim elementarnim nepogodama, osigurana su po posebnim propisima o zdravstvenom i invalidskom osiguranju.

XI. NAČIN SARADNJE LICA ZADUŽENIH ZA ZAŠTITU OD POŽARA SA DRUGIM SLUŽBAMA DRUŠTAVA I STRUČNIH ORGANIZACIJA I ORGANIMA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 56.

Lice zaduženo za zaštitu od požara dužno je također sarađivati sa svim ovlaštenim preduzećima i drugim pravnim licima iz oblasti zaštite od požara, naročito sa:

- nadležnim inspekcijama i drugim organima opštine, kantona i federacije – države,
- vatrogasnim jedinicama na teritoriji Kantona Sarajevo, odnosno općine Ilidža,
- stručnim organizacijama koje se bave zaštitom od požara.

Saradnja sa ovlaštenim organizacijama i pravnim licima ostvarivat će se kroz lične kontakte i konsultacije, prisustvovanje stručnim seminarima, savjetovanjima i izložbama, traženje stručnih savjeta i objašnjenja, planiranje, izvođenje praktičnih i vatrogasnih vježbi u krugu Škole, obavljanje stručnih pregleda objekata i tehničke dokumentacije, izrada plana, programa i drugih projekata zaštite od požara.

XII. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 57.

Za sva prava, dužnosti i odgovornosti zaposlenika iz oblasti zaštite od požara koja nisu regulisana ovim Pravilnikom važe odredbe Zakona iz oblasti zaštite od požara i vatrogastva.

Član 58.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja na oglasnoj ploči Škole.

Broj:352/2013

Predsjednik Školskog odbora

Ilidža, 17. 04. 2013.godine

_____
/Samir Kurtović, prof./

